

Департамент культури, туризму та курортів
обласної державної адміністрації
Херсонська обласна бібліотека для юнацтва
ім. Б.А. Лавренюва

Інформаційно-бібліографічний відділ

ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ: УРОКИ МИНУЛОГО І СУЧАСНІСТЬ

Рекомендаційний бібліографічний покажчик

Бібліографічне видання

ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ: УРОКИ МИНУЛОГО І СУЧАСНІСТЬ

Рекомендаційний бібліографічний покажчик

Укладач: Михайлова А. С.
Комп'ютерний набір: Михайлова А. С.
Редактор: Коваль С. Д.
Відповідальна за випуск: Ігнатова Т. Ф.

Херсон, 2017

**Екологічні проблеми: уроки минулого і сучасність :
реком. бібліогр. покажчик** / уклад. Михайлова А. С. ; Департамент
культури, туризму та курортів облдержадмін. ; Херсон. обл. б-ка
для юнацтва ім. Б. А.Лавреньова. – Херсон : [Б. в.], 2017. –18 с.

Газетно-журнальні публікації, включені до
рекомендаційного бібліографічного покажчика «Екологічні
проблеми: уроки минулого і сучасність», згруповані в тематичних
розділах з питань глобальної екології та антропогенного впливу на
довкілля. Пропонуються також статті з проблем екологічної
політики, збереження водних ресурсів та живої природи, розвитку
природно-заповідного фонду.

Окремий розділ представляє матеріали про екологічні
проблеми та природу Херсонщини. На допомогу екологічному
вихованню школярів посібник рекомендує розробки виховних
заходів та матеріали до уроків.

Видання адресоване широкому колу читачів – всім, хто
навчається, навчає або просто цікавиться сучасним станом
навколишнього середовища – учням, студентам, викладачам,
бібліотекарям.

До випуску увійшли матеріали з періодичних видань,
отриманих бібліотекою в 2017 році.

ЗМІСТ

Глобальна екологія. Сталий розвиток.....	1
Екологічна політика. Екологічна економіка.....	1
Антропогенні проблеми довкілля. Екологічна безпека людини.....	3
Радіаційна безпека.....	6
Жива природа.....	7
Водні ресурси та екосистеми.....	8
Природоохоронні території.....	9
Екологія та природа Херсонщини.....	11
Сценарна скарбничка. Матеріали до уроків.....	12
Перелік джерел виявлення матеріалів.....	16

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ВИЯВЛЕННЯ МАТЕРІАЛІВ

Бібліотека Всеукраїнської екологічної ліги
Біологія (ВГ «Основа»)
Вгору
Вихователю ГПД (група продовженого дня) (ВГ «Основа»)
Виховна робота в школі (ВГ «Основа»)
Географія (ВГ «Основа»)
Голос України
Гривна СВ
Дати і події : календар знаменних дат
День
Екологічний вісник
Економіка в школах України (ВГ «Основа»)
Класному керівнику. Усе для роботи (ВГ «Основа»)
Молодь України
Народна армія
Новий день
Основи здоров'я (ВГ «Основа»)
Офіційний вісник України
Початкове навчання та виховання (ВГ «Основа»)
Слово Просвіти.
Управління школою (ВГ «Основа»)
Урядовий кур'єр
Шкільна бібліотека
Шкільний бібліотекар (ВГ «Основа»)

ГЛОБАЛЬНА ЕКОЛОГІЯ. СТАЛИЙ РОЗВИТОК

1. **Гаранжа, В.** Нові тенденції у містобудуванні: зарубіжний досвід: [екологічні аспекти, збалансований розвиток] / В. Гаранжа // Екологічний вісник. – 2017. – № 1-2. – С. 8-10.
2. **Гетьман, В.** Руйнуючи природний ландшафт, втрачаємо себе як біологічний вид: Бурхливий економічний розвиток у світі призвів до тотального нищення природи та безвідповідального ставлення до неї людей і владних структур / В. Гетьман // Голос України. – 2017. – 10 серп. (№ 147). – С. 13.
3. **Дронова, О. Л.** Місто і сталий розвиток: концепція нового урбанізму / О. Л. Дронова // Екологічний вісник. – 2017. – № 3-4. – С. 12-14.
4. **Дронова, О. Л.** Місто і сталий розвиток: сучасні аспекти розвитку урбанізованих територій / О. Л. Дронова // Екологічний вісник. – 2017. – № 1-2. – С. 5-7.
5. **Збалансований розвиток населених пунктів** // Бібліотека Всеукраїнської екологічної ліги. – 2017. – № 7. – Спецвип. - Зміст : Концепція нового урбанізму на шляху досягнення сталого розвитку ; Нові тенденції у містобудуванні: зарубіжний досвід ; Принципи розроблення місцевих документів сталого розвитку ; Глобальні цілі сталого розвитку до 2030 року як база для дій місцевої влади та бізнесу.
6. **Якухно, І. І.** Сталий розвиток України: стан, проблеми, перспективи : [екологія, освіта] / І. І. Якухно // Управління школою (ВГ «Основа»). – 2017. – № 22-24. – С. 18-23.

ЕКОЛОГІЧНА ПОЛІТИКА. ЕКОЛОГІЧНА ЕКОНОМІКА

7. **20 років на захисті України** : [до 20-річчя Всеукраїнської екологічної ліги, інтерв'ю з її очільником Т. Тимочко] // Екологічний вісник. – 2017. – № 1-2. – С. 2-4.
8. **Виговська, Т. В.** Деякі аспекти реалізації неперервної екологічної освіти в Україні / Т. В. Виговська // Екологічний вісник. – 2017. – № 3-4. – С. 29-30 ; № 7-8. – С. 29-30.
9. **Вишневський, В.** Виклики часу: від теплової до відновлюваної :

- Україна недостатньо використовує потенціал сонця і вітру / В. Вишневецький // Урядовий кур'єр. - 2017. - 21 листоп. (№ 219). - С. 7.
10. **Добровольський, В. В.** Інсоляційні переваги локального енергозбереження на Півдні України : [використання природних енергоносіїв - сонця, вітру, води, деревини, сільськогосподарських відходів] / В. В. Добровольський // Екологічний вісник. - 2017. - № 5-6. - С. 24-26.
11. **Ігнатенко, О. П.** Біоенергетичний потенціал України та регіональні особливості / О. П. Ігнатенко // Екологічний вісник. - 2017. - № 5-6. - С. 28-29.
12. **Ігнатенко, О. П.** Залучення альтернативних територій для використання біомаси : [в енергетичному секторі] / О. П. Ігнатенко // Екологічний вісник. - 2017. - № 9-10. - С. 11-12.
13. **Інтеграція екологічної політики - стратегічний пріоритет Всеукраїнської екологічної ліги :** [інтерв'ю з гол. ВЕЛ Т. Тимочко] // Екологічний вісник. - 2017. - № 5-6. - С. 2-3.
14. **Інформування та екологічна просвіта - важливий пріоритет діяльності Всеукраїнської екологічної ліги** // Екологічний вісник. - 2017. - № 9-10. - С. 7.
15. **Клименко, Л. П.** Принципи розроблення місцевих документів сталого розвитку / Л. П. Клименко // Екологічний вісник. - 2017. - № 1-2. - С. 11-13.
16. **Лиховид, І.** Екологічна (не)мудрість : С. Шутяк: "Закони про оцінку впливу на довкілля відкрили б для всіх карти на діяльність бізнесу" : [коментарі до ветованих Законів України "Про оцінку впливу на довкілля" та "Про стратегічну екологічну оцінку"] / І. Лиховид // День. - 2017. - 28 -29 квіт. (№ 75-76). - С. 10.
17. **Мельничук, Д.** Міжнародна система сталого розвитку природи і природокористування в Україні / Д. Мельничук // Голос України. - 2017. - 7 груд. (№ 229). - С. 14.
18. **Омелянчук, І.** Отруєна справедливість-2 : В Україні немає контролю за використанням пестицидів, які безжально знищують усе живе / І. Омелянчук // Урядовий кур'єр. - 2017. - 30 листоп. (№ 226). - С. 1, 2.
19. **Руденко, Л. Г.** Екологічні пріоритети просторового планування та напрями їх впровадження в Україні : [ландшафтне планування, екологічне планування] / Л. Г. Руденко // Екологічний вісник. - 2017. - № 7-8. - С. 10-13.
- ГПД (група продовженого дня) (ВГ «Основа»). - 2017. - № 12. - С. 9-22. - Зміст : Про природу дбай, завжди охороняй.
136. **Ченджемова, М. Г.** Таємниці весняного лісу : екологічна вистава-гра / М. Г. Ченджемова // Біологія (ВГ «Основа»). - 2017. - № 10-11. - С. 64-79.
137. **Шевага, Л. М.** Природно-заповідний фонд. Національна екологічна мережа України : [розробка уроку] / Л. М. Шевага // Економіка в школах України (ВГ «Основа»). - 2017. - № 7. - С. 52-61.

- агітбригада] / С. М. Метка // Виховна робота в школі (ВГ «Основа»). – 2017. – № 12. – С. 45-49.
126. **"Ми живемо отут, на землі..."** : сценарій тематичного вечора до Дня довкілля // Дати і події : календар знаменних дат. – 2017. – № 1(9). – С. 154-158. – с. 158.
127. **Морально-правове виховання** // Виховна робота в школі (ВГ «Основа»). – 2017. – № 9. – С. 31-55. - В змісті : Доля планети - в наших руках : екологічне свято, 3-4 кл.
128. **Оноприч, М. М.** Формування екологічної компетентності учнів на уроках та позаурочних заходах в умовах глобалізації суспільства : [на уроках біології, хімії, природознавства, основ здоров'я] / М. М. Оноприч // Біологія (ВГ «Основа»). – 2017. – № 7-8. – С. 10-34. - В змісті також: Натисни на сміття: захід з екології ; Дослідницький проект "Оцінка впливу вихлопних газів автомобілів на навколишнє середовище".
129. **Осадча, О. М.** Роль заповідних об'єктів у збереженні ландшафтного та біотичного розмаїття Лівобережжя Середнього Придніпров'я : [матеріал до уроків] / О. М. Осадча // Біологія (ВГ «Основа»). - 2017. - № 22-24. - С. 103-106.
130. **Перепелка, О. Г.** Червона Книга України. Рослини і тварини Херсонщини, занесені до Червоної Книги : урок природознавства у 2-му кл. / О. Г. Перепелка // Початкове навчання та виховання (ВГ «Основа»). - 2017. - № 10-11. - С. 37-40.
131. **Пінькевич, І. М.** Агітбригада як актуальна форма інформаційно-роз'яснювальної роботи : сценарій виступу екологічної агітбригади "Краплинки" / І. М. Пінькевич // Основи здоров'я (ВГ «Основа»). – 2017. – № 5. – С. 34-37.
132. **Після уроків** : [розробки заходів] // Географія (ВГ «Основа»). – 2017. – № 11-12. – С. 52-79. - В змісті : Збережемо ґрунти ; Ми люди - поки є природа ; Біль степу : сценарій агітбригади.
133. **Свята й події листопада** // Виховна робота в школі (ВГ «Основа»). - 2017. - № 10. - С. 11-51. – В змісті : Сортуй правильно - змінюй світ на краще : урок-квест до Всесвітнього дня вторинної переробки.
134. **Сторінками природи** : [розробки заходів] // Вихователю ГПД (група продовженого дня) (ВГ «Основа»). - 2017. - № 11. - С. 27-40. В змісті : Будь природі вірним другом ; Ландшафти як середовище життя та об'єкти охорони.
135. **Сторінками природи** : [розробки заходів] // Вихователю

20. **Стратегія сталого розвитку України до 2030 року (проект)** // Бібліотека Всеукраїнської екологічної ліги. – 2017. – № 8. – Спецвип. - Зміст : Стратегічне бачення сталого розвитку України ; Керівні принципи стратегії ; Національні цілі сталого розвитку України.
21. **Україна. Закони.** Про оцінку впливу на довкілля : Закон від 23.05.2017 р. / Україна. Закони// Офіційний вісник України. – 2017. – № 50. – С. 5-29 ; Урядовий кур'єр. – 2017. - 12 лип. (№ 127). - С. 7.
22. **Україна. Кабінет Міністрів.** Про схвалення Концепції реформування системи державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища : Розпорядження від 31.05.2017 р. / Україна. Кабінет Міністрів // Офіційний вісник України. – 2017. – № 76. – С. 38-42 ; Урядовий кур'єр. – 2017. - 23 верес. (№ 179).
23. **Хлобистов, Є. В.** Екологічна політика територіальних громад (на прикладі оцінки заподіяних збитків внаслідок забруднення довкілля) / Є. В. Хлобистов // Екологічний вісник. – 2017. – № 9-10. – С. 8-10.

АНТРОПОГЕННІ ПРОБЛЕМИ ДОВКІЛЛЯ ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА ЛЮДИНИ

24. **Балюк, С.** Як зберегти і примножити родючість ґрунтів України : [проблема деградації ґрунтів, нові підходи до агротехнологій] / С. Балюк // Голос України. – 2017. – 5 груд. (№ 227). – С. 10.
25. **Вадзюк, С. Н.** Проблеми у поводженні з відходами у системі охорони здоров'я : [медичні та фармацевтичні відходи] / С. Н. Вадзюк // Екологічний вісник. - 2017. - № 1-2. - С. 26-27.
26. **Впровадження Протоколу про реєстри викидів і перенесення забруднювачів - шлях до поліпшення екологічної ситуації в техногенно забруднених регіонах** // Екологічний вісник. – 2017. – № 7-8. – С. 7-9.
27. **Дубровик-Рохова, А.** "Львівське сміття": еколого-політичний трилер : Чого має навчити історія Грибовицького полігону міських голів, уряд та громадян / А. Дубровик-Рохова // День. – 2017. – 27 -28 січ. (№ 13-14). – С. 14-15.
28. **Європейська Рада.** Директива Ради про очистку міських стічних вод (91/271/ЄЕС) : від 21.05.1991 р. / Європейська Рада

- // Бібліотека Всеукраїнської екологічної ліги. – 2017. – № 2. – С. 16-31.
29. **Журальова, О.** Таємниці дитячих іграшок : [як батькам не загубитися у величезному різноманітті товарів. Якість, екологічність та ін.] / О. Журальова // Молодь України. - 2017. - № 37-38. - С. 7.
  30. **Косоуров, К. В.** Україну очікує загроза сміттевої катастрофи / К. В. Косоуров // Екологічний вісник. – 2017. – № 1-2. – С. 22-23.
  31. **Кравець, А.** Окупанти створюють на Донбасі зону екологічного лиха / А. Кравець // Народна армія. – 2017. – № 48. – С. 18.
  32. **Листопад, О.** Відходи? - Відходьте! : Що змінить у нашому житті ухвалена Кабміном профільна стратегія? / О. Листопад // Урядовий кур'єр. – 2017. – № 218. – С. 5.
  33. **Листопад, О.** Уряд наводить лад на ринку утилізації токсичних відходів / О. Листопад // Урядовий кур'єр. – 2017. – 14 січ. (№ 7). – С. 1, 4.
  34. **Листопад, О.** Чи буде екологічний Нюрнберг? : Юристи та екологи хочуть змусити Росію відшкодувати збитки, завдані довкіллю України : [внаслідок збройного конфлікту на Сході України] / О. Листопад // Урядовий кур'єр. – 2017. – 16 черв. (№ 110). – С. 4.
  35. **Малолеткова, О.** "Стратегія чітко передбачає, що відходи упаковки слід переробляти" : [про проект Національної стратегії поводження з відходами] / О. Малолеткова // Урядовий кур'єр. – 2017. – № 32. – С. 7.
  36. **Особова, О.** Кислотні дощі кордонів не визнають : Екологи Донбасу б'ють на сполох через наслідки бойових дій : [забруднення атмосфери та надр] / О. Особова // Урядовий кур'єр. – 2017. – 7 лип. (№ 124). – С. 1, 5.
  37. **Пашков, А. П.** Аналіз енергетичних стратегій країн ЄС та світу і ролі в них відновлюваних джерел енергії : [проблема утилізації радіоактивних відходів в Україні] / А. П. Пашков // Екологічний вісник. – 2017. – № 3-4. – С. 9-11.
  38. **Плаван, В. П.** Поводження з полімерними відходами: законодавчі вимоги Євросоюзу та України / В. П. Плаван // Екологічний вісник. – 2017. – № 7-8. – С. 22-23.
  39. **Поводження з відходами в Україні** // Бібліотека Всеукраїнської екологічної ліги. – 2017. – № 1. – Спецвип. - В змісті : Актуальні питання законодавчого врегулювання права власності на відходи ; Нормативно-правові аспекти у поводженні з медичними
  114. **Виховні заходи** // Класному керівнику. Усе для роботи (ВГ «Основа»). – 2017. – № 11. – С. 34-41. - В змісті : Неси добро у світ природи! : година спілкування ; Свято птахів.
  115. **Гордій, Н. С.** Екологічні проблеми та їх розв'язання, збереження біологічного різноманіття, боротьба зі знищенням лісів і спустелюванням, захист планети від забруднення різних видів : [розробка уроку] / Н. С. Гордій // Біологія (ВГ «Основа»). - 2017. - № 22-24. - С. 96-98.
  116. **Духневич, Н. Б.** Збережемо клімат за рахунок альтернативних рішень : інтегрований урок / Н. Б. Духневич // Шкільний бібліотекар (ВГ «Основа»). - 2017. - № 4. - С. 23-27.
  117. **Енергозбереження. Уроки та позакласні заходи** // Бібліотека Всеукраїнської екологічної ліги. – 2017. – № 4. – Спецвип. - В змісті : Виробництво енергії та його вплив на довкілля. Екологічно безпечні альтернативні джерела енергії. Енергозбереження й охорона навколишнього середовища ; Прості способи енергозбереження у власній квартирі ; Біосфера - найбільша жива система ; Енергозберігаюча електрична лампочка.
  118. **Завгородній, В. П.** Виступ агітбригади "Екологічна варта" ; Дерева в нашому житті (круглий стіл, 10-11 кл.) / В. П. Завгородній, А. О. Ткачук // Виховна робота в школі (ВГ «Основа»). - 2017. - № 3. - С. 44-54.
  119. **Задорожний, К. М.** Дидактичні матеріали до курсу екології / К. М. Задорожний // Біологія (ВГ «Основа»). - 2017. - № 16-18. - С. 100-119.
  120. **Злоцька, І. Л.** ГМО на нашому столі: урятувати людей чи кінець людству : круглий стіл для учнів 8 - 9-х кл. / І. Л. Злоцька // Основи здоров'я (ВГ «Основа»). - 2017. - № 12. - С. 20-23.
  121. **Квест "Екологія та здоров'я"** // Шкільна бібліотека. – 2017. – № 5. – С. 26-28.
  122. **Легенди та перекази про природу** : матеріал до уроку // Біологія (ВГ «Основа»). - 2017. - № 28-29. - С. 51-54.
  123. **Куприенко, С. В.** Добро пожаловать в сказочный мир природы : Фенологические и экологические рассказы-загадки / С. В. Куприенко // Вихователю ГПД (група продовженого дня) (ВГ «Основа»). - 2017. - № 2. - С. 28-34.
  124. **Маркович, А. М.** Квіти навколо нас : виховна година / А. М. Маркович // Шкільний бібліотекар (ВГ «Основа»). - 2017. - № 12. - С. 20-24.
  125. **Метка, С. М.** Збережемо Землю для нащадків : [екологічна

104. **Івашко, О.** Нові обрії Таврійського краю : На Херсонщині віддають перевагу інвестиційним проектам з розвитку зеленої економіки / О. Івашко // Урядовий кур'єр. - 2017. - 26 жовт. (№ 201). - С. 4.
105. **Піменова, О.** Чорна діра стане парком : [про ганебний стан Шуменського парку] / О. Піменова // Вгору. - 2017. - 23 лют. (№ 8). - С. 8.
106. **Савченко, М.** Екологічні біди Херсонщини : [про сміттєзвалища, пестициди та нечистоти, які потрапляють у моря та річки Херсонщини] / М. Савченко // Новий день. - 2017. - 4 жовт. (№ 41). - С. 6.
107. **Савченко, М.** Сміттєзвалище поза законом : [проблема утилізації сміття в обласному центрі] / М. Савченко // Новий день. - 2017. - 23 серп. (№ 35). - С. 3.
108. **Яновський, С.** О забытых парках вспомнили ученые : [еще один исторический дуб обнаружен в степях Таврии, в урочище "Недогорский" в Великоалександровском р-не] / С. Яновський // Новий день. - 2017. - 15 листоп. (№ 47). - С. 24.
109. **Яновський, С.** Царство піску й сонця : У єдиній на всю Європу Олешківській пустелі, що розкинулася у Таврії, з'явився... велетенський крокодил : [піщана дюна під назвою Крокодил] / С. Яновський // Голос України. - 2017. - 30 трав. (№ 96). - С. 11.

СЦЕНАРНА СКАРБНИЧКА. МАТЕРІАЛИ ДО УРОКІВ

110. **Вдовиченко, Е. А.** Урок - ділова гра "Ліс - наше багатство" / Е. А. Вдовиченко // Біологія (ВГ «Основа»). - 2017. - № 31-32. - С. 35-38.
111. **Величко, Н. Д.** Проблема збереження біотичного й ландшафтного різноманіття : [план підготовки та презентація учнівських проєктів] / Н. Д. Величко // Біологія (ВГ «Основа»). - 2017. - № 9. - С. 29-33.
112. **Виховні заходи** // Класному керівнику. Усе для роботи (ВГ «Основа»). - 2017. - № 6. - С. 43-55. - В змісті : Я + Природа = Ми : екотренінг.
113. **Виховні заходи** // Класному керівнику. Усе для роботи (ВГ «Основа»). - 2017. - № 7. - С. 7-51. - В змісті : У гармонії з природою.

- відходами ; Запровадження комбінованої організаційно-економічної системи у сфері поводження з відходами кінцевого споживання продукції ; Питання поводження з фільтратом, що утворюється на полігонах ТПВ ; Утилізація відпрацьованих автомобільних масляних фільтрів: технологія рециклінгу ; Відповідальність за власні відходи ; Електронні відходи в Україні: проблеми та шляхи розв'язання.
40. **Поліщук, І.** Захист з обмеженнями? : [про систему державного контролю безпечності харчової продукції в ЄС та Україні] / І. Поліщук // Урядовий кур'єр. - 2017. - 21 лип. (№ 134). - С. 5.
41. **Привроцька, І. Б.** Продукти харчування як джерело впливу на організм людини / І. Б. Привроцька // Екологічний вісник. - 2017. - № 5-6. - С. 22-23.
42. **Рижков, В.** Стратегія наступу на сміття : [Україна гостро потребує загальнонаціональної стратегії поводження з відходами] / В. Рижков // День. - 2017. - № 61-62. - С. 10-11.
43. **Сафронова, Т. А.** Упорядкування даних про небезпечну складову твердих побутових відходів - передумова формування системи поводження з їхніми потоками в регіонах України / Т. А. Сафронова // Екологічний вісник. - 2017. - № 7-8. - С. 24-26.
44. **Скрильник, Є. В.** Науково-технологічні основи виробництва екологічно-безпечних добрив на основі відходів органічного походження / Є. В. Скрильник // Екологічний вісник. - 2017. - № 3-4. - С. 24-25.
45. **Слюта, А. М.** Проблеми поводження з небезпечними побутовими відходами в сільській місцевості : [люмінесцентні та інші енергоощадні лампи] / А. М. Слюта // Екологічний вісник. - 2017. - № 3-4. - С. 22-23.
46. **Степова, О.** Екологічний колапс ОРДЛО : [техногенне забруднення Донбасу внаслідок воєнних дій] / О. Степова // Народна армія. - 2017. - № 30 (27 лип). - С. 13.
47. **Тимочко, С.** Екологічні наслідки воєнних дій на Сході України - загроза нинішньому та майбутнім поколінням : [інтерв'ю з заст. гол. Комітету ВР України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи О. Недавою] / С. Тимочко // Екологічний вісник. - 2017. - № 3-4. - С. 2-5.
48. **Тимочко, Т. В.** Коли Україна буде мати Національну стратегію поводження з відходами? : [аналіз проєкту "Національної стратегії поводження з відходами в Україні" (Мінприроди)]

- / Т. В. Тимочко // Екологічний вісник. – 2017. – № 1-2. – С. 24-25.
49. **Україна. Кабінет Міністрів.** Про схвалення Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року: Розпорядження від 08.11.2017 р. / Україна. Кабінет Міністрів // Офіційний вісник України. – 2017. – № 94. – С. 61-90 ; Урядовий кур'єр. – 2017. - 22 листоп. (№ 220). - С. 8-12.
50. **Шепель, О. Ю.** Екологічні проблеми спалювання опалого листа та шляхи їх розв'язання / О. Ю. Шепель // Екологічний вісник. – 2017. – № 9-10. – С. 29-31.

РАДІАЦІЙНА БЕЗПЕКА

51. **Бігуняк, Т. В.** Наслідки радіаційного забруднення довкілля: погляд крізь призму Чорнобильської катастрофи / Т. В. Бігуняк // Екологічний вісник. – 2017. – № 7-8. – С. 27.
52. **Білицький, В.** Куди нам подітися від Чорнобиля: Чергові роковини атомної катастрофи мають спонукати до пошуку альтернативних джерел енергії : [проблема радіоактивного забруднення] / В. Білицький // Урядовий кур'єр. – 2017. – 26 квіт. (№ 78). – С. 1, 4.
53. **Білицький, В.** Післячорнобильські реалії / В. Білицький // Слово Просвіти. – 2017. – № 17 : 27 квіт. - 3 трав. – С. 5.
54. **Листопад, О.** Коли зону називають унікальним екологічним полігоном, - то це не перебільшення : [інтерв'ю з гол. Держ. агентства з управління зоною відчуження В. Петруком про проблему лісових пожеж у Чорнобильській зоні та перспективи створення Чорнобильського радіаційно-екологічного біосферного заповідника] / О. Листопад // Урядовий кур'єр. – 2017. – 18 серп. (№ 154). – С. 5.
55. **Мичак, А. Г.** Геологічне середовище як місце утилізації відпрацьованого ядерного палива та радіоактивних відходів за даними космічних зйомок / А. Г. Мичак // Екологічний вісник. – 2017. – № 3-4. – С. 26-27.
56. **Омелянчук, І.** Лелеки з Будимлі : Чому територія другої зони радіоактивного забруднення, на якій було заборонено жити, нині приростає дітворою і успішно розвивається / І. Омелянчук // Урядовий кур'єр. - 2017. - 14 квіт. (№ 71). - С. 1, 5.
57. **Торба, В.** Чорнобильський рубікон : [про проблеми радіаційної безпеки в Чорнобильській зоні] / В. Торба // День. - 2017. - 19 - 20 трав (№ 83-84). - С. 4-5.

Хороброго (Національний природний парк "Білобережжя Святослава") : [Миколаївська обл.] / О. Мазуренко // Екологічний вісник. – 2017. – № 5-6. – С. 15-18.

96. **Природно-заповідний фонд України** // Бібліотека Всеукраїнської екологічної ліги. – 2017. – № 5. – Спецвип. - Зміст : Вплив воєнних дій на функціонування та стан Українського степового заповідника НАН України в 2014-2016 рр. ; Збережемо заповідну природу Слобожанщини ; "Вербецькі Товтри" ("Чотири кавалери") - заповідна зона національного природного парку "Подільські Товтри" ; "Софіївка" - сад вічного кохання ; Заповідні степові екосистеми Донецької та Луганської областей і перспективи їх відновлення.
97. **Яровий, С. С.** Вплив воєнних дій на функціонування та стан Українського степового природного заповідника НАН України в 2014 -2016 рр. : [Донецька обл.] / С. С. Яровий // Екологічний вісник. - 2017. - № 1-2. - С. 19-21.

ЕКОЛОГІЯ ТА ПРИРОДА ХЕРСОНЩИНИ

98. **Батурін, О.** Нелегальний бізнес на піску : [про проблему крадіжок та незаконного продажу піску перед дамбою Каховської ГЕС] / О. Батурін // Новий день. - 2017. - 16 серп.(№ 34). - С. 6. : фото.
99. **Глебова, В.** Разрушают реки и будущее : [о строительстве Каховской ГЭС-2 и ее экологических последствиях] / В. Глебова // Вгору. - 2017. - 16 берез. (№ 11). - С. 1-2. : фото.
100. **Гребенюк, А.** Неужели будет Лебединое озеро? : [о реконструкции Лебединого озера в парке "Херсонская крепость"] / А. Гребенюк // Гривна СВ. - 2017. - 8 июня. (№ 23). - С. 2. : фото.
101. **Гурепко, М.** Парк "Гаврилівський" : [парк включатиме західне узбережжя Каховського водосховища, мальовничі балки Шмиглова, Осокорівську, Никітіна, Крутеньку та ін.] / М. Гурепко // Новий день. - 2017. - 5 лип. (№ 28). - С. 18.
102. **Екологічні проблеми Херсонської області: обговорення та громадська експертиза** : [матеріали круглого столу] // Екологічний вісник. - 2017. - № 9-10. - С. 32-33.
103. **Івашко, О.** На межі інтересів : [про красу і природну неповторність Кінбурнської коси, розташованої на території Херсонської й Миколаївської областей] / О. Івашко // Урядовий кур'єр. - 2017. - 13 серп. (№ 170). - С. 1, 4.

- екологічні проблеми та браконьєрство у Національному природному парку "Тузловські лимани"] / В. Воронков // Голос України. – 2017. – 25 квіт. (№ 75). – С. 1, 4.
85. **Гетьман, В. І.** Ічнянський національний природний парк: [Чернігівська обл.] / В. І. Гетьман // Екологічний вісник. – 2017. – № 7-8. – С. 15-18.
86. **Гетьман, В. І.** Національний природний парк "Олешківські піски" - унікальний витвір природи / В. І. Гетьман // Екологічний вісник. – 2017. – № 3-4. – С. 15-18.
87. **Дудка, І. О.** 15 років охорони та досліджень біологічного різноманіття Покутсько-Буковинських Карпат: Національний природний парк "Гуцульщина": [Івано-Франківська обл.] / І. О. Дудка // Екологічний вісник. – 2017. – № 7-8. – С. 19-21.
88. **Дьяков, В. А.** Перспективи розширення Національного природного парку "Святі Гори": [Донецька обл.] / В. А. Дьяков // Екологічний вісник. – 2017. – № 5-6. – С. 12-14.
89. **Жупина, А.** Перлина у південному намісті. Чорноморському біосферному заповіднику Національної академії наук України - 90 років / А. Жупина // Новий день. - 2017. - 19 лип. (№ 30) - С. 17.
90. **Зинченко, О.** Херсонщина розвиває внутрішній туризм: [о Національному природному парку "Нижнеднепровський"] / О. Зинченко // Гривна. - 2017. - 27 дек. - 3 янв. (№ 52) - С. 11.
91. **Івашко, О.** Що нам принесе вітер з Чорнобиля: [про перспективи створення Чорнобильського біосферного заповідника] / О. Івашко // Урядовий кур'єр. – 2017. – № 32. – С. 5.
92. **Клетьонкін, В. Г.** Чинники антропогенного впливу на природні комплекси різних функціональних зон Національного природного парку "Дворічанський": [Харківська обл.] / В. Г. Клетьонкін // Екологічний вісник. – 2017. – № 5-6. – С. 19-21.
93. **Ковальчук, С. І.** "Вербецькі товтри" ("Чотири кавалери") - заповідна зона Національного природного парку "Подільські Товтри" / С. І. Ковальчук // Екологічний вісник. – 2017. – № 1-2. – С. 14-18.
94. **Листопад, О.** Чи повернуться зубри на Буковину?: [про необхідність розширення території національного парку "Вишняцький"] / О. Листопад // Урядовий кур'єр. – 2017. – 2 листоп. (№ 206). – С. 1, 5.
95. **Мазуренко, О.** Мандрівка шляхами Геродота та Святослава

58. **Усатенко, В.** Міфи і реальність Чорнобиля: [подолання наслідків Чорнобильської катастрофи і забезпечення безпеки використання атомної енергії] / В. Усатенко // Голос України. – 2017. – 6 листоп. (№ 213). – С. 4.

ЖИВА ПРИРОДА

59. **Брязгунов, Ю.** Куди йде український ліс: [про наслідки введення в дію "Стратегії реформування лісового господарства України до 2020 року] / Ю. Брязгунов // Молодь України. – 2017. – 15 груд. (№ 41-42). – С. 4-5.
60. **Величко, Н. Д.** Проблема збереження біотичного й ландшафтного різноманіття: [план підготовки та презентація учнівських проєктів] / Н. Д. Величко // Біологія (ВГ «Основа»). – 2017. – № 9. – С. 29-33.
61. **Загороднюк, І. В.** Біотичне різноманіття та екобезпека в зоні АТО: аналіз ситуації та ризиків / І. В. Загороднюк // Екологічний вісник. – 2017. – № 3-4. – С. 19-21.
62. **Кирей, Р.** Як зарадити біологічній пожежі: Якщо кілька років тому всихали сотні гектарів соснових насаджень, то нині вже - десятки тисяч / Р. Кирей // Урядовий кур'єр. – 2017. – 12 жовт. (№ 192). – С. 7.
63. **Козловський, М.** Кого приваблять мертві ялини: Темпи всихання хвойних порід наближаються до катастрофічних / М. Козловський // Урядовий кур'єр. – 2017. – 1 груд. (№ 227). – С. 7.
64. **Листопад, О.** Лосі: стріляти чи в червону книгу?: Власники приватних мисливських господарств хочуть отримати дозвіл вбивати сохатих, яких в Україні набагато менше, ніж у деяких невеличких країнах Європи / О. Листопад // Урядовий кур'єр. – 2017. – 21 верес. (№ 177). – С. 1, 5.
65. **Лукаш, О. В.** Наслідки вирубування лісу: вплив на стан популяцій рідкісних видів рослин / О. В. Лукаш // Екологічний вісник. – 2017. – № 1-2. – С. 31-32.
66. **Малімон, Н.** Останні зубри Волині: Чи виживуть вони в умовах сусідства з приватними мисливськими господарствами, бо ліси передано в оренду на кілька десятиліть? / Н. Малімон // День. – 2017. – 10-11 берез. (№ 41-42). – С. 9.
67. **Омелянчук, І.** Чому гине сосна?: Глобальне потепління вже перестало бути для нас далекою проблемою, а призводить до масштабних біологічних пожеж у лісах України / І. Омелянчук

- // Урядовий кур'єр. – 2017. – 11 серп. (№ 149). – С. 1, 3.
68. **Проблеми збереження та відтворення лісів України** // Бібліотека Всеукраїнської екологічної ліги. – 2017. – № 3. – Спецвип. - Зміст : Позиція Всеукраїнської екологічної ліги щодо формування нової лісової політики в Україні ; Лісова політика України і реформування лісової галузі ; Наслідки вирубування лісу: вплив на стан популяцій рідкісних видів рослин ; Міфи та реальність про сучасний стан лісових насаджень Карпат на Львівщині ; Регламент Європейського парламенту й Ради від 20 жовтня 2010 року про обов'язки операторів, що розміщують лісоматеріали й продукцію з деревини на ринку.
69. **Прокопенко, М.** Після людини... : Що відбувається з рослинами і тваринами в зоні відчуження Чорнобильської атомної електростанції / М. Прокопенко // День. – 2017. – № 66-67. – С. 8-9.
70. **Україна. Закони.** Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо виконання Конвенції про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі : Закон від 7.02.2017 р. / Україна. Закони // Офіційний вісник України. – 2017. – № 23. – С. 7.
71. **Україна. Закони.** Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо імплементації європейських екологічних норм про охорону середовища рідкісних видів тварин і рослин / Україна. Закони // Офіційний вісник України. – 2017. – № 21. – С. 5.

ВОДНІ РЕСУРСИ ТА ЕКОСИСТЕМИ

72. **Воронков, В.** "Мертве море" Одеси може перетворитися на солону калюжу : [Куяльницький лиман] / В. Воронков // Голос України. – 2017. – № 227. – С. 13.
73. **Європейський Парламент, Європейська Рада.** Директива 2007/60/ЄС Європейського Парламенту та Ради про оцінку і управління ризиками затоплення (текст, що стосується ЄЄП) : від 23.10.2007 р. / Європейський Парламент, Європейська Рада // Бібліотека Всеукраїнської екологічної ліги. – 2017. – № 2. – С. 2-15.
74. **Збереження водних ресурсів України - питання національної безпеки** : [інтерв'ю з гол. Всеукр. екологічної ліги Т. В. Тимочко про проблему техногенного забруднення річок] // Екологічний вісник. – 2017. – № 7-8. – С. 2-3.

75. **Листопад, О.** Чи вистачить нам води : [паводки та посухи в Україні, вплив змін клімату] / О. Листопад // Урядовий кур'єр. – 2017. – 7 квіт. (№ 66). – С. 5.
76. **Листопад, О.** Чому зеленіють блакитні простори : Цвітіння водойм можна зменшити, заборонивши застосування фосфатних мийних засобів / О. Листопад // Урядовий кур'єр. – 2017. – 5 верес. (№ 164). – С. 1, 4.
77. **Лукша, О.** Як захистити річки Закарпаття: уроки "гесівського" бунту на Хустщині / О. Лукша // Екологічний вісник. – 2017. – № 9-10. – С. 27-28.
78. **Найбільш забруднені моря** // Вгору. – 2017. – 16 берез. (№ 11). – С. 24.
79. **Омелянчук, І.** Не чіпайте боліт : На Рівненщині шукали відповідь на запитання, як у країні відновити водність : [матеріали круглого столу] / І. Омелянчук // Урядовий кур'єр. – 2017. – 21 берез. (№ 53). – С. 8.
80. **Позиція Національної екологічної ради України щодо критичного стану Дніпра** // Екологічний вісник. – 2017. – № 5-6. – С. 30.
81. **Європейський Парламент, Рада Європейського Союзу.** Рамкова Директива про морську стратегію : Директива 2008/56/ЄС Європейського парламенту та Ради від 17.06.2008 р., що встановлює рамки діяльності Співтовариства у сфері політики з морського середовища (Рамкова Директива про морську стратегію) / Європейський Парламент, Рада Європейського Союзу // Бібліотека Всеукраїнської екологічної ліги. – 2017. – № 6. – Спецвип.
82. **Чистяков, О. В.** Безрибне морське поле : [про проблему зменшення кількості риби у Чорному морі, наслідки хімічного забруднення та браконьєрства] / О. В. Чистяков // Екологічний вісник. – 2017. – № 1-2. – С. 28-30.

ПРИРОДООХОРОННІ ТЕРИТОРІЇ

83. **Бурковський, О. П.** Перспективи відновлення природних екосистем та приватного заповідання в разі впровадження ринку земель сільськогосподарського призначення : [природно-заповідний фонд] / О. П. Бурковський // Екологічний вісник. – 2017. – № 9-10. – С. 22-26.
84. **Воронков, В.** Не стріляйте в пеліканів і фламінго : [про правові,